

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 31. maj vedr. vedr. dialog med Nordsøelskaber om øget gasproduktion

Center
CUVA

Kontor
Undergrund og forskning

Dato
31. maj 2024

J nr. 2024-1902

/ thojn

Samrådsspørgsmål V, W, X, Y

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Søren Egge Rasmussen (EL) og Torsten Gejl (ALT) stillet KEFM'en og UGKM'en følgende fire samrådsspørgsmål V, W, X, Y:

Samrådsspørgsmål V **[UGKMeren]**:

"Vil ministrene redegøre for, hvordan regeringens interne arbejde om »at accelerere og maksimere produktionen [af olie og gas] frem mod slutdatoen for olie- og gasproduktionen i 2050«, som det bl.a. fremgår af en aktindsigt til Greenpeace, hænger sammen med Danmarks internationale klimaforpligtelser, Danmarks rolle som grønt foregangsland og Danmarks arbejde i Beyond Oil & Gas Alliance (BOGA)? Der henvises til pressemeddelelsen »Greenpeace afslører: Regeringen spiller klimapolitisk dobbeltspil om olie og gas i Nordsøen«, www.greenpeace.org, den 2. maj 2024, og artiklen »Ministerie pressede på for mere olieagt trods udsagn om uopfordret ansøgning«, klimamonitor.dk, den 2. maj 2024?"

Samrådsspørgsmål W **[KEFMeren]**:

"Arbejder regeringen på »at accelerere og maksimere produktionen [af olie og gas] frem mod slutdatoen for olie- og gasproduktionen i 2050«, som det bl.a. fremgår af en aktindsigt til Greenpeace? Der henvises til pressemeddelelsen »Greenpeace afslører: Regeringen spiller klimapolitisk dobbeltspil om olie og gas i Nordsøen«, www.greenpeace.org, den 2. maj 2024, og artiklen »Ministerie pressede på for mere olieagt trods udsagn om uopfordret ansøgning«, klimamonitor.dk, den 2. maj 2024?"

Samrådsspørgsmål X [KEFMeren]:

”Har regeringen aktivt presset olie- og gasbranchen til at søge nye licenser og øge produktionen af olie og gas frem mod 2050? Der henvises til pressemeddelelsen

»Greenpeace afslører: Regeringen spiller klimapolitisk dobbeltspil om olie og gas i Nordsøen«,

www.greenpeace.org, den 2. maj 2024, og artiklen

»Ministerie pressede på for mere olieagt trods udsagn om uopfordret ansøgning«, klimamonitor.dk, den 2. maj 2024?”

Samrådsspørgsmål Y [KEFMeren]:

”Vil ministrene redegøre for, om Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opsøgende dialog vedrørende nye licenser på olie- og gasområdet er forenelig med Nordsøaftalen, herunder specifikt for forløbet med Nordsøens Elly Luke-felt, hvor ministeriet har beskrevet det som en uopfordret ansøgning, men hvor aktindsigter viser, at ministeriet selv har taget initiativ og presset på for, at selskaberne skulle udvide deres produktion af olie- og gas i Nordsøen? Der henvises til pressemeddelelsen

»Greenpeace afslører: Regeringen spiller klimapolitisk dobbeltspil om olie og gas i Nordsøen«,

www.greenpeace.org, den 2. maj 2024, og artiklen

»Ministerie pressede på for mere olieagt trods udsagn om uopfordret ansøgning«, klimamonitor.dk, den 2. maj 2024?”

Ministerens svartale:

[Intro]

Jeg vil gerne starte med at takke for de fire spørgsmål, som vi på bedste vis vil forsøge at besvare i det følgende.

Jeg har aftalt med ministeren for udviklingssamarbejde og global klimapolitik, at jeg indleder med en besvarelse af spørgsmål W, X og Y. Herefter besvarer ministeren for udviklingssamarbejde og global klimapolitik spørgsmål V.

Vi er også i den lidt specielle situation, at både jeg som nuværende og den daværende klima-, energi- og forsyningsminister begge er tilstede i dag. I den forbindelse vil vi også gerne ridse spillepladen op, så udvalget ved, hvordan vi tilgår samrådsspørgsmålene, der er stillet os.

Det er sådan, at spørgsmål normalt rettes til og besvares af den minister, der har ressortansvaret for det område, spørgsmålet vedrører. Det er i overensstemmelse med ministerialsystemet.

Den praksis agter vi at fortsætte på det her samråd. Og det er baggrunden for, at vi har fordelt spørgsmålene imellem os. Det håber jeg, at udvalgets medlemmer har forståelse og respekt for.

Ud fra spørgernes formulering er det uklart, om der spørges ind til den daværende eller nuværende regering. Jeg har derfor taget en gul og en blå tale med.

Hvis jeg holder mig til den gule, som handler om den nuværende regering, så bliver den tale meget kort. For jeg kan slå helst fast, at den nuværende regering ikke hverken ønsker eller arbejder på:

1. At accelerere og maksimere produktionen af olie og gas frem mod 2050.
2. At presse olie- og gasbranchen til at søge om nye licenser.

Tværtimod er alt det, regeringen foretager sig på det her område, i fuld overensstemmelse med Nordsøaftalen fra 2020, som er indgået af et bredt flertal i Folketinget.

Regeringen følger aftalen og i øvrigt undergrundsloven, hvori aftalen er implementeret. Energistyrelsen sagsbehandler derfor også efter gældende regler i undergrundsloven, som er vedtaget bredt i Folketinget.

Der skal derfor ikke finde statsligt initierede udbudsrunder af nye licenser sted. Det er op til branchen at foretage de investeringer, de måtte finde hensigtsmæssige i forhold til at varetage deres portefølje ude i Nordsøen.

Der skal heller ikke finde olie- og gasproduktion sted i Danmark efter 2050. Det er lovfæstet.

Og dermed har jeg vel besvaret de stillede spørgsmål, hvis spørger alene henviser til den nuværende regering.

Den blå tale, derimod, beskriver hele forløbet af møder, der har været med branchen under den tidligere regering. Møderne blev afholdt i løbet af 2022 og frem til, at BlueNord uventet sendte en ansøgning til en ny licens.

Jeg gætter på, at det i højere grad er den blå tale, som er efterspurgt – så derfor vil jeg være serviceminded og holde mig til den.

Jeg skal dog sige, at fordi forløbet er sket før jeg tiltrådte som minister, så beror den blå tale på de oplysninger som ministeriet har givet mig om forløbet. Det er derfor de oplysninger, der ligger til grund for min besvarelse af de bagudrettede forhold.

Derudover så ønsker jeg at besvare spørgsmål W, X og Y samlet, da jeg på den måde mener, vi får den bedste forståelse af det forløb, der er foregået.

Jeg har valgt at dele talen op i fire faser, som forløbet kan inddeles i.

[Fase 1. Invasion og politisk reaktion]

Fase 1 fra den 24. februar til 6. marts 2022 omhandler forløbet fra Ruslands invasion af Ukraine og frem til tilblivelsen af Nationalt kompromis for dansk sikkerhedspolitik.

Tidligt om morgenen den 24. februar invaderede Rusland Ukraine. Det fik priserne på gas til at stige massivt, hvilket skete efter at gaspriserne over vinteren allerede var tårnhøje.

Medierne var fyldt med historier om, at familier kunne risikere at få ekstraregninger på titusindvis af kroner, hvis energipriserne forblev på rekordhøje niveauer. Der var endda økonomer ude at sige i blandt andet DR og Politiken, at de tårnhøje priser kunne tvinge folk fra hus og hjem.

KEF-udvalget fik den første skriftlige orientering om energiforsyningssikkerhed den 8. marts 2022. Sidenhen er de tilkommet udvalget i en lind strøm. Men af orienteringen fra marts 2022 fremgår blandt andet og nu læser jeg udvalgte tekstbidder op:

”I et worst case scenarie, hvor Danmark slet ikke modtager noget gas fra Tyskland, vil gasforsyningen til alle danske gaskunder med de nuværende vejrprognoser og lagerfyldning kunne opretholdes godt en måned.

EU-Kommissionen undersøger på nuværende tidspunkt mulighederne for at øge importen af flydende gas til EU, som erstatning for russisk gas.

Priserne for gas, el og olie er på nuværende tidspunkt usædvanligt høje. De øjeblikkelige markedspriser er meget svingende, bl.a. pga. betydelig usikkerhed ifm. den sikkerhedspolitiske situation i Ukraine.”

Budskabet er vist klart. Danmark og resten af Europa stod på det tidspunkt på tærsklen til en potentiel massiv energikrise.

Vi var ikke sikre på, hvordan forsyningssituationen ville se ud den efterfølgende vinter, eller vinteren efter den og i øvrigt, om energisituationen på lang sigt ville ændre sig strukturelt.

I Bruxelles var man også klar over alvoren. Blot fire dage efter – den 28. februar 2022 - blev Europas energiministre enige om, at krisen var et vendepunkt for energipolitikken Europa. Nu var energi også sikkerhedspolitik.

Godt en uge senere – den 6. marts 2022 – indgik den daværende regering sammen med Venstre, SF, Radikale Venstre og Konservative *Nationalt Kompromis for dansk sikkerhedspolitik*. Af aftalen stod det klart, at man ville gøre sig uafhængige af energi fra Rusland. Det betød også, at der kom fokus på Nordsøen.

I aftalen stod – og nu citerer jeg:

”Det skal endvidere i 2022 undersøges, hvad mulighederne er for midlertidigt at øge gasindvinding i Nordsøen”

Det var det, der startede det, som vi kommer til at tale om på samrådet i dag. Nemlig dialogen med olie- og gasselskaberne i Nordsøen. En dialog, som ministeriet i øvrigt var åbne om, og som jeg kan se også blev omtalt i pressen dengang.

[Fase 2: Dialog med selskaberne pba. nationalt kompromis]

Det leder mig videre til fase 2 fra den 6. marts 2022 til 26. april 2022. Fasen omhandler ministeriets dialog med selskaberne som opfølgning på *det nationale kompromis*.

Ministeriet har oplyst, at der i marts og april 2022 i alt blev afholdt 6 højniveaumøder.

- Ét med Nordsøfonden
- Ét med Ineos
- Ét med Noreco – som i dag hedder BlueNord
- Ét med Danoil
- Ét med Total
- Ét med Dana Petroleum.

Det var faktisk den dialog, der var.

Der bliver i samrådsspørgsmålene henvist til nogle interne notater, hvor Energistyrelsen har skrevet nogle budskaber og *mulige* spørgsmål til en afdelingschef i ministeriet, som blev anvendt på møder i foråret 2022 med selskaber aktive i Nordsøen. Notaterne har - som oplyst af ministeriet - ikke været udleveret til selskaberne. Og selskaberne er ikke blevet bedt om at tage stilling til indholdet i de interne papirer.

Jeg var som nævnt ikke minister på det tidspunkt, så ministeriet har oplyst mig om de bagvedliggende overvejelser bag den formulering, som der drages frem i spørgsmål W. De var som følger:

Møderne havde fokus på at levere på den politiske ambition om øget produktion midlertidigt – uden at det klart fremgår af *det nationale kompromis*, hvad der menes hermed.

Der findes derfor ikke en politisk definition på midlertidighed i denne sammenhæng.

Kigger man fagligt på det, vil selv midlertidig øget produktion have en lang produktionshorisont grundet forholdene i Nordsøen. Det vender jeg tilbage til senere.

Det er i den forbindelse værd at bemærke, at forud for møderækken havde EU Kommissionen uformelt henvendt sig den 16. marts 2022 til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet for at høre om Danmarks muligheder for at øge gasproduktionen inden for 3-5 år.

Konkret har ministeriet oplyst, at ministeriet på møderne i marts og april 2022 spurgte til muligheden for, at selskaberne fremrykkede konkrete projekter inden for eksisterende licenser, og eventuelt optimerede produktionen fra eksisterende projekter for at øge gasproduktionen midlertidigt.

Det var således på konkrete og eksisterende projekter, at fokus fra ministeriets side blev lagt. Dette er efter min opfattelse helt i tråd med *det nationale kompromis*.

Derudover oplyser ministeriet, at de også spurgte ind til interessen for nye felter. Det viser de papirer, som er blevet offentlige, også. Her skal man forstå, at der allerede kørte en offentlig politisk debat og interesse for aktivt at bruge Nordsøen til at sikre uafhængighed af russisk gas.

Pressen var fyldt med historier om mulige store fund af gas, som kunne hjælpe Europa ud af russisk gas. Mange partier var ude med ønsker om at udnytte mulighederne. DF nævnte konkret at åbne Nordsøaftalen, andre mente, at vi skulle investere i meget store kendte gasfund som Svane og Xana.

Ministeriet havde derfor behov for viden om virksomhedernes planer og synspunkter i forhold til at kunne besvare spørgsmål fra Folketinget og rådgive og oplyse regeringen fyldestgørende om mulige politiske handlinger.

Det er blevet mig oplyst, at ministeriet derfor brugte møderne til at afdække selskabernes syn på, om der overhovedet var interesse for nye felter, hvis forsyningssituationen gjorde udvikling af disse nødvendig. Embedsværket vurderede, at der var behov for at vide dette, for at kunne oplyse det politiske niveau fyldestgørende.

Sagen viser, at ministeriet på baggrund af markedsdialogen konkluderede, at der ikke var interesse for nye felter.

Den 19. april 2022 kom den daværende regerings udspil – *Danmark kan mere 2* – som ministeriet aktivt bidrog til. Her gentog daværende regering, at øget produktion skal være midlertidig. Samtidig tilføjes, at det skal ske på allerede licensbelagte felter.

Jeg tror, det er et godt tidspunkt at lave en lille opsummering.

Når der med henvisning til føromtalt møderække i spørgsmål W og spørgsmål X spørges til, om daværende eller nuværende regering arbejder for et accelererer og maksimere olie- og gasproduktionen, eller om daværende eller nuværende regering aktivt har presset selskaber til at søge nye licenser. Så er svaret nej.

[Fase 3: Danmark kan mere II og politisk afrapportering]

Den 19. april 2022 – som nævnt - lancerer den daværende regering deres udspil – *Danmark kan mere 2*. Den markerer starten på fase 3 i forløbet, der går fra den 20. april til 28. september 2022.

I den her fase har ministeriet oplyst, at de var optagede af at følge op på Totals meldinger om at booste gasproduktion fra eksisterende aktiver. Det kunne bidrage med lidt ekstra gas på den helt korte bane. Derudover afrapporterede ministeriet resultaterne fra markedsdialogen til det politiske niveau.

I forhandlingerne om *Danmark kan mere 2* blev der spurgt til, hvor længe den daværende minister forventede den midlertidige gasproduktion ville foregå. I et skriftligt svar sendt til partierne – heriblandt Enhedslisten, den 16. maj 2022 fremgik følgende – og nu læser jeg op:

”investeringer i Nordsøen generelt er langvarige og omkostningstunge, at selskaberne generelt træffer investeringsbeslutninger ud fra en 15-30-årige periode.

Derfor er forventningen, at evt. ny produktion inden for de eksisterende licenser vil pågå frem mod udløbet af licenserne i 2040'erne for at kunne bidrage med gas til det europæiske gasmarked”

Der var derfor ingen konkrete forventninger om et quick fix. Og derudover, at selv midlertidig øget produktion ville have en lang produktionshorisont, det blev altså oplyst til alle partierne, der indgik i *Danmark kan Mere 2*-forhandlingerne. Heriblandt Enhedslisten.

Derudover blev der efterfølgende i september 2022 afholdt et møde mellem den daværende minister og Totals CEO, som handlede om Tyra og øget produktion på kort sigt, men også CCS og energiøer.

Den 28. september 2022 afrapporterer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet til politisk niveau, at markedsdialogen har vist, TotalEnergies potentielt kan fremrykke mindre licensbelagte felter, og at de vil se på at booste gasproduktion fra eksisterende aktiver. Begge dele vil øge gasproduktion midlertidigt.

Der nævnes intet om eventuelle forventninger til ansøgninger om nye felter. Og det er med den konklusion, at ministeriet afslutter opfølgningen på *det nationale kompromis* og *Danmark kan mere 2*.

[Fase 4: ENS modtager ansøgning fra BlueNord]

Det leder mig til den sidste fase – fase 4, der går fra den 28. oktober 2022 til 23. januar 2023.

Den 28. oktober 2022 informerer Energistyrelsen ministeriets departement om, at BlueNord har kontaktet dem og oplyst, at de agter at indsende en ansøgning om en ny licens.

Hvis jeg kort skal trække trådene tilbage til ministeriets højniveaudialog med BlueNord op til ansøgningen, så er det som følger:

- 30. marts 2022 har ministeriet møde med BlueNord (dav. Noreco) som led i den føromtalte møderække om øget gasproduktion som led i opfølgningen på *nationalt kompromis*.
- 28. september 2022 afrapporterer ministeriet på markedsdialogen til det politiske niveau. Der nævnes intet om forventninger til Elly-Luke eller andre nye felter.
- 28. oktober 2022 informerer Energistyrelsen ministeriets departement om, at BlueNord har kontaktet dem og oplyst, at de agter at indsende en ansøgning om efterforskningslicens til Elly-Luke.

Ud fra den gennemgang jeg har fået fra mit ministerium, kan jeg igen konkludere, at hverken jeg, den daværende minister eller ministeriet har opfordret BlueNord til at indgive en ansøgning.

Jeg tiltrådte som minister den 15. december 2022, og den 23. januar 2023 bliver jeg første gang orienteret om, at BlueNord havde sendt en uopfordret ansøgning til en efterforskningslicens på

Elly-Luke. Det fremgik af materialet til mig, at ansøgningen var uopfordret.

Og når ministeriet oplyser mig, at Nordsøaftalen hele tiden udgjorde rammerne for dialogen med selskaberne i 2022, så har jeg tillid til det. Og dermed har vi også svaret på spørgsmål Y. Med det, vil jeg afslutte gennemgangen og opsummere samlet.

[Forligskreds]

Lad mig igen slå fast, at den nuværende regering ikke har presset nogen i olie- og gasbranchen til at søge om nye licenser og heller ikke kommer til at gøre det. Det har jeg også understreget for forligskredsen.

For så vidt angår det bagudrettede, så må jeg basere mig på ministeriets gennemgang af sagen, som de har givet til mig. Gennemgangen er også givet til hele den brede forligskreds bag Nordsøaftalen den 14. maj. En gennemgang som jeg har noteret mig, at forligskredsen tog vel imod og har taget til efterretning.

Efter min mening kan formuleringerne i de papirer, der er kommet frem godt læses forkert og give anledning til misforståelser om, hvad hensigten var.

Det, synes jeg, er uheldigt og beklageligt. Og det er ikke et udtryk for hverken den daværende eller den nuværende regerings politik.

Derfor er jeg også glad for, at departementschefen over for forligskredsen har beklaget tonen i formuleringerne i de interne notaterne.

Departementschefen har også tydeligt forklaret, at spørgsmål til nye licenser udelukkende havde til hensigt at afdække markedets syn på sagen med henblik på at afdække handlerummet, hvis energikrisen skulle eskalere på lang sigt.

[Embedsværket]

Når det forhåbentlig nu står klart, at ministeriets møder med branchen ikke blev brugt til at opfordre selskaberne til at indsende ansøgninger om nye licenser i Nordsøen, kan man jo omvendt mene, at det er nogle vilde anklager, der her bliver rejst mod embedsværket.

En mulighed er, at det insinueres, at embedsværket har handlet på et hemmeligt politisk mandat fra den tidligere regering. Det kan afvises som også redegjort for over for forligskredsen.

En anden mulighed er, at det insinueres, at embedsværket har handlet uden politisk mandat.

En tredje mulighed er, at ministeriet har foretaget en faglig afdækning med relevante aktører på deres område for at forberede en politisk beslutning fagligt.

Jeg synes det står rimelig klart, at det er det sidste, der er tilfældet.

Det er efter min opfattelse helt inden for skiven og i øvrigt i overensstemmelse med embedsmandsdyden om, at ”embedsmænd i deres overvejelser [skal] inddrage relevant viden fra brugere, organisationer og virksomheder”. Sådan står det formuleret i Kodex 7. I den her konkrete situation var embedsværkets opgave at afsøge situationsbilledet.

[Outro]

Som slutreplik vil jeg gentage, at ministeriets gennemgang viser, at hverken jeg, den daværende minister eller ministeriet har opfordret BlueNord til at angive en ansøgning om igangsættelse af miniudbud.

Som sagen er oplyst, så *afdækker* og *undersøger* embedsmændene i ministeriet mulighedsrummet, hvis situationen tilbage i 2022 skulle komme ud af kontrol.

Det er fair, at en forligskreds – i dette tilfælde SF, K, og RV – beder en minister redegøre for et forløb, når de ser behov for det. Det er sket, og der er kvitteret for den redegørelse.

Det er også rimeligt, at partier stiller sig kritiske over for politiske forlig, de ikke er en del af – her Nordsøaftalen.

Men jeg mener, at vi alle skal passe på med at mistænkeliggøre vores embedsværk i deres forsøg på at gøre deres arbejde fagligt, grundigt og loyalt.

Hvis vi pludselig begrænser embedsværkets mulighed for at oplyse politiske beslutningsgrundlag, hvad er det så overhovedet for nogle politiske beslutninger, vi kommer til at træffe? Er det virkelig sådan, vi gerne vil have det?

Nu vil jeg give ordet til ministeren for udviklingssamarbejde og global klimapolitik, som vil besvare spørgsmål V.

Tak for ordet.